

Motion om offentligt informationsmöte om Försvarets planerade flyg- och skjutövningar

Med anledning av den oro som Försvarmaktens och FMV:s stegvisa ansökningar om att kraftigt utöka sin flyg- och skjutövningsverksamhet, med internationell närvaro, vid Hammarens skjutmål, över Vättern, och framför allt och över Brevik i Karlsborgs kommun, framkallat bland kommuninvånarna, föreslår Miljöpartiet de gröna i Karlsborg att Karlsborgs kommun, i samband med att miljökonsekvensbeskrivningen inkommit, inbjuder till ett offentligt informationsmöte, där samtliga partier i kommunfullmäktige är representerade. Flera kommuninvånare har uppgett att de fått olika uppgifter beroende på vem de talat med i de olika partierna på hur kommunen och de olika partierna ställer sig till Försvarmaktens planer och hur kommunen tänker agera. Miljöpartiet de gröna yrkar därför på

- att Karlsborgs kommun kallar kommuninvånarna till ett offentligt informationsmöte så snart miljökonsekvensbeskrivningen till den aktuella ansökan vid Hammaren inkommit, där kommunstyrelsen och samtliga partier, som finns representerade i kommunfullmäktige, får chansen att redogöra för sina ståndpunkter och föra dialog med kommuninvånarna om miljökonsekvenserna.

Miljöpartiet de gröna

Ann-Sofie Andersson

HA AR LTO

Bakgrund

Genom sina planer på storskalig flyg- och bombverksamhet över Vättern och Breviksbygden hotar Försvarmakten och FMV värdefulla natur- och kulturvärden, många kommuners dricksvatten, hindrar den kommunala utvecklingen och central näringsverksamhet för landsbygden, samt äventyrar kommande generationers hälsa. I Västra Götaland har Försvarmakten ansökt om tillstånd att utöka flyg- och bombverksamheten vid Enebågens skjutfält vid Hammaren i Brevik, söder om Karlsborg, samt mot målområde ute i Vättern strax utanför Hammaren. Utökningen rör skjutverksamhet med flygplan mot skjutmål placerade i sjön, och lågflygning med helikoptrar. Vid dessa lågflygningar kommer även terrängen att utnyttjas som skydd för helikoptrarna. Verksamheten innebär inflygning mot flygvarv, varvning över Vättern, anfall mot skjutmål i vattnet, överflygning av målplatsen, inbromsning, samt återgång till väntläge i anslutning till skjutmålet. Vid ca 20 tillfällen per år planeras även obemannade flygplan, så kallade drönare eller UAV, starta från land inom landområdet Hammaren. Verksamhet kommer att bedrivas under totalt 80 dagar årligen och kommer i huvudsak att bedrivas under dagtid, men även under kvälls- och nattetid. Årligen vill man bland annat vräka ner ytterligare 10 000 raketer, 13 000 remsor, 4 500 facklor och avlossa hundratusentals skott i Vättern. Då övningar inte sker när sjön är isbelagd, koncentreras övningsdagarna under vår-, sommar- och höstmånaderna. Försvarmakten har redan i dag tillstånd att bedriva viss övningsverksamhet över Vättern.

Internationell övningsverksamhet

Området ska användas till en utökad internationell övningsverksamhet, där svenska militära enheter samövar med flygförband från olika länder, eller samutbildas med multinationella motsvarigheter som förberedelse inför internationell tjänstgöring eller inom ramen för PFP, Partnerskap för fred (Nato). Detta innebär att de flygfarkoster och den ammunition som används kan komma att avvika från det normala, och att den svenska Försvarmakten inte kan svara för ammunitionens innehåll. Utöver detta vill FMV se en utökad internationell samverkan vid genomförande av provverksamhet av bland annat rems- och fackelfällning, skjut- och motmedelsprov från luftfarkoster. De motmedel som provas kan vara andra än de som normalt förekommer inom Försvarmakten.

Miljöpåverkan i stället för arbetstillfällen

Karlsborg har sedan nedläggningen av F6 Karlsborg 1994 inte längre någon flygflottilj, utan verksamhetsansvarig för Hammaren är Skaraborgs flygflottilj, F7 Såtenäs. Stridsflygplanen kommer främst att flygas in från närliggande flottiljer som Såtenäs och Malmen. Detta innebär att den kraftiga flygökningen inte genererar särskilt många arbetstillfällen i kommunen; snarare kommer den näringsverksamhet som finns i området i form av lantbruk, företagande och turismverksamhet att påverkas mycket negativt. En av Europas bästa drickvattentäkter mitt i ett naturskönt jordbruks- och naturlandskap ska alltså enligt föreliggande planer upplåtas som dumpningsplats för andra flottiljer och länder. Länder som dessutom inte sällan själva har förbud för militära flygövningar inom sina territorier.

Vättern, Karlsborgs och Hjo kommuner och andra angränsande kommuner blir därmed mottagare av en påtagligt utvidgad miljöpåverkan i form av ammunitions-, skrot- och tungmetallsrester i vattnet, kraftiga bullerstörningar (långt över tillåtna gränser) för människor och djur i området, påverkan på växt- och djurlivet i sjön, kraftig begränsning av badstränder, fisket och det rörliga friluftslivet, samt kraftigt utökade bränsleutsläpp.

~~MR~~ LAE

När det gäller det senare ansöker Försvarsmakten, i ytterligare en ansökan som rör ärendet, om tillstånd att öka utsläppen av flygfotogen från 193 till 5600 kubikmeter årligen. Detta resulterar i en ökning av flygrörelser från 2000 till 10 000 och av helikopterrörelser från 700 till 6000 per år över en jordbruksbygd med hög andel djurhållning. Då flygningarna sker på låg höjd och inbromsningar och upprepade varvningar ingår, blir bränsleförbrukningen omfattande.

Vätterns unika naturvärden

Vättern är unik på många sätt. Sjön utgör i dag en dricksvattentäkt för hundratusentals människor i flera kommuner och fler är på gång att ställa om till Vätternvatten, i t.ex. Örebro län. Vättern är dessutom i hela den europeiska gemenskapens intresse utpekad som Natura 2000-område, nyligen skärptes skyddet dessutom ytterligare, och skyddas av miljöbalken (4 kap, §2) och natur och kulturvärden ska skyddas mot åtgärder som kan skada natur- eller kulturmiljön i Vättern med öar och strandområden (3 kap). I förordet till bevarandeplanen för Vättern anges en del av orsaken till detta skydd vara:

Sjön är en otrolig skapelse till form och innehåll, ett ekosystem som är utvecklat genom årtusenden, en miljö som inspirerat och erbjudit livskraft genom historien. Få liknande sjöar och miljöer står att finna i Europa, eller kanske inte ens i världen. Att vi lyfter Vättern från en lokal begivenhet till att vara en europeisk storslagenhet är därför en självklarhet. Det är även nödvändigt att säkerställa skyddet då Vättern är så pass stor att vi runt Vättern inte själva klarar att mildra den påverkan på sjön som trots allt finns.

Vättern lämpar sig dessutom ovanligt illa som dumpningsplats för ammunition, övrigt restmaterial och bränsleutsläpp, då vattenomsättningen är upp mot 60 år, vilket bland annat beror på sjöns få tillrinningsområden.

Brevik – en vacker kulturbygd

Skyddet av Vättern, med dess vatten, växt- och djurliv, öar och stränder är av såväl nationellt som europeiskt intresse. Men även Breviksbygden runt det planerade skjutområdet är väl värd att skydda. Det utpekade området utgör en fantastiskt vacker kulturbygd med långa härliga sandstränder och hagmarker, som genom sin tillgänglighet och växlande natur är mycket uppskattad av bofasta och sommargäster. Inom det berörda området anses även västra Vätterns bästa badstränder finnas. Platser som denna, med rent vatten och frisk luft, blir allt viktigare för människors hälsa och välbefinnande och bör därför inte bli föremål för utökad flyg- och bombverksamhet.

Läs mer om ärendet samt Breviksbornas protester på: www.bevarebrevik.se

Läs Försvarsmaktens skriftliga samrådsunderlag här:

<http://www.forsvarsmakten.se/upload/dokumentfiler/samrad/Tillst%C3%A5ndspr%C3%B6vning%20Hammar%C3%A5sunderlag%202011-04-05.pdf>

HA MR LAC